

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 12Co/104/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6417200781
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Katková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2020:6417200781.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Katkovej a sudcov JUDr. Amy Odalošovej a JUDr. Danice Kočíčkovej, v spore žalobcu BL PLUS, s.r.o., so sídlom Prenčov 177, 969 73 Prenčov, IČO: 50 798 243, proti žalovanému POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, právne zastúpenému JUDr. Katarínou Hegedúšovou, advokátkou, so sídlom Majerníkova 3/A, 841 05 Bratislava, o zaplatenie 2 125,80 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 24Csp/12/2017-72 z 23. augusta 2018, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom vo výroku, ktorým uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 2 125,80 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 2 125,80 Eur od 12. 02. 2017 do zaplatenia (I. výrok) vrátane závislého výroku o trovách (III. výrok), p o t v r d z u j e.

II. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Žiar nad Hronom (ďalej aj „okresný súd“, alebo „súd prvej inštancie“, resp. „prvoinštančný súd“) odvolaním napadnutým rozsudkom zo dňa 23. 08. 2018 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi - Y. X. V., narodenej XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom X. Y. XXXX/XX, F. U. (ďalej aj „právny predchodca žalobcu“) sumu 2 125,80 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 2 125,80 Eur od 12. 02. 2017 do zaplatenia, v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia (I. výrok) a vo zvyšnej časti žalobu zamietol (II. výrok).

O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol tak, že žalovaný je povinný nahradiť právnenému predchodcovi žalobcu trovy konania vo výške 100 %. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (III. výrok).

Z odôvodnenia rozsudku prvoinštančného súdu vyplynulo, že právny predchodca žalobcu sa žalobou domáhal zaplatenia sumy 2 125,80 Eur s príslušenstvom titulom vydania bezdôvodného obohatenia s odkazom Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 601104064 zo dňa 13. 11. 2013 a Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 601105084 zo dňa 08. 12. 2015.

Žalovaný vzniesol v priebehu prvoinštančného konania námietku premlčania.

Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 107 ods. 1, 2, § 39, § 451 ods. 1, 2, § 456 ods. 2, § 457, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“), § 53 ods. 6 OZ v znení účinnom v deň uzatvorenia Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 601105084 a Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 601104064, § 9 ods. 2 písm. k), § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov

v znení účinnom v deň uzatvorenia Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 601104064 (ďalej aj „zákon č. 129/2010 Z.z.“ resp. „ZoSÚ“), § 9 ods. 2 písm. j), l), § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v deň uzatvorenia Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 601105084, § 1 ods. 1 Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení účinnom v deň uzatvorenia Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 601104064, § 1 ods. 4, § 1a ods. 1 Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení účinnom v deň uzatvorenia Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 601105084, § 3 ods. 1 Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka.

Súd prvej inštancie sa zaoberal žalovaným vznesenou námietkou premlčania právnym predchodcom ohľadne žalobcom uplatneného nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia zo Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 601104064.

Prvoinštančný súd poukázal na to, že premlčaním právo nezaniká, iba sa závažne oslabuje. Uplatnenie námietky premlčania spôsobuje zánik súdnej vymáhateľnosti, v dôsledku čoho súd premlčané právo nemôže priznať. Vo vzťahu k dlžníkovi možno premlčanie vnímať ako ochranu jeho postavenia v tom zmysle, že sa môže účinne brániť vymáhaniu splnenia svojich subjektívnych povinností po kvalifikovanom časovom odstupe, ktorý predstavuje uplynutie zákonom stanovenej premlčacej doby. Pri premlčaní práva na vydanie bezdôvodného obohatenia je ustanovená kombinovaná premlčacia doba, a to kratšia subjektívna (dvojročná) a dlhšia objektívna (trojročná alebo desaťročná). Tieto dve premlčacie doby začínajú plynúť, plynú a končia sa nezávisle od seba. Ich vzájomný vzťah je taký, že ak sa skončí plynutie jednej z nich, právo sa premlčí, a to aj napriek tomu, že poškodenému ešte plynie druhá premlčacia doba. Počiatok subjektívnej premlčacej doby na uplatnenie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia je stanovený na okamih získania subjektívnej vedomosti oprávneného o tom že k bezdôvodnému obohateniu došlo a kto sa na jeho úkor obohatil. Oba tieto predpoklady musia byť splnené súčasne a až týmto časovým okamihom dochádza k zrodu žalobného práva oprávneného. Objektívna premlčacia doba začína plynúť odo dňa kedy k bezdôvodnému obohateniu došlo.

Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie preukázať, že právny predchodca žalobcu mal vedomosť o tom že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto zaň zodpovedá získal až po prvej porade so svojim právnym zástupcom dňa 10. 01. 2017 a teda k uplynutiu dvojročnej subjektívnej premlčacej doby ku dňu podania žaloby, t.j. k 27. 01. 2017, vo vzťahu k žalobou uplatneným nárokom nedošlo.

Pokiaľ ide o uplynutie trojročnej objektívnej premlčacej doby, k jej uplynutiu pri bezdôvodnom obohatení získanom žalovaným na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere taktiež nedošlo, nakoľko k bezdôvodnému obohateniu na strane žalovaného došlo dňa 30. 06. 2014. Na základe uvedených skutočností súd prvej inštancie námietku premlčania vznesenú žalovaným vyhodnotil ako nedôvodnú. Súdom prvej inštancie mal za preukázané, že medzi právnym predchodcom žalobcu, ako spotrebiteľom, a žalovaným, ako veriteľom, bola dňa 13. 11. 2013 uzatvorená Zmluva o spotrebiteľskom úvere č. 601104064 a dňa 18. 12. 2015 Zmluva o spotrebiteľskom úvere č. 601105084. Ide o tzv. typové alebo formulárové zmluvy, vyhotovené pre širší neurčený okruh spotrebiteľov s minimálnou možnosťou spotrebiteľa zasiahnuť do obsahu zmluvy alebo obchodných podmienok a tak podstatným spôsobom ovplyvniť ich obsah. Právny vzťah, založený predmetnými zmluvami je potrebné považovať za vzťah spotrebiteľský a uvedené zmluvy je potrebné považovať za zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona č. 129/2010 Z.z..

Právny predchodca žalobcu sa v Zmluve o spotrebiteľskom úvere č. 601104064 zaviazal zaplatiť žalovanému celkovú čiastkou 1 968,- Eur do 15. 11. 2014, na kedy bol stanovený aj termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. V zmysle výpisu splátok mal však právny predchodca žalobcu so žalovaným dohodnutý splátkový kalendár, na základe ktorého poskytnutý úver splácal v 12 splátkach vo výške 164,- Eur, pričom prvá splátka bola splatná 15. 12. 2013. Právny predchodca žalobcu sa v Zmluve o spotrebiteľskom úvere č. 601105084 zaviazal zaplatiť žalovanému celkovú čiastkou 1 968,- Eur do 18. 02. 2016, na kedy bol stanovený aj termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. V zmysle výpisu splátok uvedenej zmluvy mal však právny predchodca žalobcu so žalovaným dohodnutý splátkový kalendár, na základe ktorého poskytnutý úver splácal v 12 splátkach vo výške 164,- Eur, pričom prvá splátka bola splatná 15. 03. 2015. Uzatvorenie Dohôd o plnení splátok nie je medzi sporovými stranami sporné. Keďže žalovaný ako veriteľ súčasne pripravil pre právneho predchodcu žalobcu ako spotrebiteľa zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ktorá bola splatná jednou splátkou ako aj dohodu o plnení v splátkach, ktoré sa podpisovali súčasne, možno z uvedeného postupu vyvodiť záver, že úmyslom sporových strán bolo uzatvorenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere splatnou v dohodnutých splátkach. Z uvedeného je zrejmé, že poskytnuté spotrebiteľské úvery právny predchodca žalobcu na základe dohody sporových strán splácal v dohodnutých splátkach, ktorých výška, počet, termíny splatnosti neboli uvedené v

zmluvách o spotrebiteľskom úvere. Zásadný význam v ochrane spotrebiteľa v zmluvných vzťahoch má dostatočné množstvo informácií o podmienkach úveru, nákladoch a záväzkoch, ktoré z neho vyplývajú. Z tohto dôvodu zákon č. 129/2010 Z.z. stanovuje podstatné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, medzi ktoré patria aj výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Vzhľadom k tomu, že Zmluva o spotrebiteľskom úvere č. 601104064 neobsahuje podstatnú náležitosť v zmysle § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z. v rozhodnom znení a Zmluva o spotrebiteľskom úvere č. 601105084 neobsahuje podstatnú náležitosť v zmysle § 9 ods. 2 písm. l) zákona č. 129/2010 Z.z. v rozhodnom znení, ktorými sú výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, považujú sa spotrebiteľské úvery poskytnuté na základe týchto zmlúv o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 11 ods. 1 písm. b) toho istého zákona za bezúročné a bez poplatkov.

Doplnenie odplaty k náležitostiam zmluvy o spotrebiteľskom úvere do § 9 ods. 2 písm. j) zákona č. 129/2010 Z.z. nadväzuje na ustanovenie odplaty podľa § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka a nariadenia č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka. Uvedené ustanovenie bolo zavedené z požiadavky zosúladenia potreby súdov zjednodušené verifikovať uvádzanie celkovej odplaty podľa úpravy Občianskeho zákonníka. Vzhľadom k tomu, že v zmysle § 1 ods. 2 nariadenia č. 87/1995 Z.z. sa odplata podľa vyjadruje v percentách zo sumy zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov, čo má uľahčiť posúdenie jej výšky a pre spotrebiteľa aj výhodnosti poskytovaného spotrebiteľského úveru, v Zmluve o spotrebiteľskom úvere č. 601105084 je v rozpore s týmto ustanovením vyjadrená suma (968,- Eur). Takéto určenie odplaty je podľa názoru súdu prvej inštancie nesprávne, v rozpore so zákonom a teda neplatné. Vzhľadom k tomu, že Zmluva o spotrebiteľskom úvere č. 601105084 neobsahuje podstatnú náležitosť v zmysle § 9 ods. 2 písm. j) zákona č. 129/2010 Z.z. v rozhodnom znení, ktorým je odplata podľa osobitných predpisov, považuje sa spotrebiteľský úver poskytnutý na jej základe v zmysle § 11 ods. 1 písm. b) toho istého zákona za bezúročné a bez poplatkov.

RPMN bola v Zmluve o spotrebiteľskom úvere č. 601104064 stanovená vo výške 96,80 %, avšak, ak sa pri výpočte RPMN zohľadní počet, výška a termín splátok dohodnutých v splátkovom kalendári RPMN, činí až 304,10 % (z výpočtu RPMN pre spotrebiteľský úver predloženého žalobcom vyplýva rovnaká výška RPMN).

Podľa názoru súdu prvej inštancie v RPMN bola v tejto zmluve uvedená nesprávne v neprospech spotrebiteľa. V Zmluve o spotrebiteľskom úvere č. 601105084 bola RPMN vo výške 28 % uvedená nižšia ako výška dohodnutých úrokov vo výške 68,80 % a zohľadňovala len odplatu za poskytnutie finančných prostriedkov. RPMN je možno považovať za jeden z najpodstatnejších inštitútov slúžiacich na orientáciu na trhu spotrebiteľských úverov. RPMN vyjadruje hodnotu všetkých záväzkov vyplývajúcich zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Pomocou RPMN môže spotrebiteľ pomerne jednoducho zistiť, ktorý úver resp. pôžička je pre neho výhodnejší. Ročnou percentuálnou mierou nákladov sa v zmysle § 2 písm. l) zákona č. 129/2010 rozumejú celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vyjadrené ako ročné percento z celkovej výšky spotrebiteľského úveru, pričom celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom sa v písm. g) sa rozumejú všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe, okrem notárskych poplatkov. Keďže sa na účely výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov použijú celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, medzi ktoré patria aj úroky a žalovaný ako veriteľ tieto pri výpočte RPMN nezohľadnil, je aj v tejto zmluve o spotrebiteľskom úvere v neprospech spotrebiteľa nesprávne uvedená RPMN. Keďže v Zmluvách o spotrebiteľskom úvere č. 601104064 a č. 601105084 bola v neprospech spotrebiteľa nesprávne uvedená RPMN, považujú sa spotrebiteľské úvery v zmysle § 11 ods. 1 písm. d) zákona č. 129/2010 Z.z. za bezúročné a bez poplatkov. Postup žalovaného, kedy v deň uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzatváral dohodu o plnení v splátkach, pričom účel takéhoto postupu nebol právnomu predchodcovi žalobcu ako spotrebiteľovi žalovaným náležite vysvetlený a ktorého následkom bola podstatná zmena RPMN v neprospech spotrebiteľa až na 304,10 %, možno navyše považovať za nekalú obchodnú prax žalovaného.

Dojednanie povinnosti právnomu predchodcovi žalobcu, ako spotrebiteľa, v Zmluve o spotrebiteľskom úvere č. 601104064, zaplatiť žalovanému, ako veriteľovi, administratívny poplatok vo výške 576,50 Eur, t.j. vo výške 57,65 % z istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru, je dojednaním, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a je v zhlľadom na neprimeranú výšku dohodnutého administratívneho poplatku v rozpore s dobrými mravmi a z tohto dôvodu v zmysle § 39 OZ neplatné. Rovnako aj dojednanie úrokov vo výške 39,15 % ročne v tejto zmluve, t.j. vo výške niekoľkonásobne vyššej ako priemerná úroková miera zo spotrebiteľských úverov bánk poskytnutých v roku 2013 (ktorá činila celkom 6,51 % a pre spotrebiteľské úvery so začiatočnou

fixáciou úrokovej sadzby do 1 roka 8,88 % a pre spotrebiteľské úvery so začiatočnou fixáciou úrokovej sadzby od 1 roka do 5 rokov 11,16 %), je v rozpore s dobrými mravmi a teda v zmysle § 39 OZ neplatné. Žalovaný ďalej ako veriteľ porušil ustanovenie § 53 ods. 6 OZ v spojení s § 1a ods. 1 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z. v príslušnom rozhodnom znení, pretože odplata v zmysle Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 601105084 vo výške 968,- Eur, t.j. 96,8 % (tvorená úrokom vo výške 68,80 % ročne a odplatom vo výške 28 % ročne), prekračuje najvyššiu prípustnú výšku odplaty (t.j. dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov bánk a pobočiek zahraničných bánk pre jednotlivé typy novoposkytnutých spotrebiteľských úverov zverejnená podľa osobitného predpisu, naposledy v čase predchádzajúcom uzavretiu spotrebiteľskej zmluvy, pri obdobnom úvere alebo pôžičke ročne, ktorá pre novoposkytnuté spotrebiteľské úvery so zmluvnou splatnosťou nad 6 do 12 mesiacov vrátane v 4. štvrtroku 2014 činila 14,15 % a v 1. štvrtroku 2015 činila 16,91 %), a preto sa uvedená odplata považuje pre rozpor so zákonom za neplatne dojednanú.

Predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. V dôsledku absolútnej neplatnosti Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 601104064 v časti dohodnutého administratívneho poplatku ako aj úroku a konštatovanej bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru poskytnutého na základe tejto zmluvy vznikla žalovanému povinnosť vrátiť právnemu predchodcovi žalobcu majetkový prospech vo výške 968,- Eur získaný plnením právneho predchodcu žalobcu nad rámec istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. V dôsledku absolútnej neplatnosti Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 601105084 v časti dohodnutej odplaty a konštatovanej bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru poskytnutého na základe tejto zmluvy, vznikla žalovanému povinnosť vrátiť právnemu predchodcovi žalobcu majetkový prospech vo výške 1 157,80 Eur získaný plnením právneho predchodcu žalobcu nad rámec istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Z uvedeného dôvodu súd prvej inštancie považoval žalobou uplatnený nárok právneho predchodcu žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 2 125,80 Eur (968,- Eur + 1 157,80 Eur) od žalovaného za dôvodný.

Žalovaný sa dostal do omeškania s plnením peňažného dlhu, v dôsledku čoho mu vznikla aj povinnosť zaplatiť právnemu predchodcovi žalobcu úroky z omeškania v zákonom stanovenej výške. Úroky z omeškania možno právnemu predchodcovi žalobcovi priznať iba od toho času, keď sa dlžník dostal do omeškania. Keďže Občiansky zákonník pri nároku na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia nestanovuje splatnosť nároku veriteľa, vzťahuje na splatnosť tohto práva § 563 OZ a veriteľ je povinný v záujme determinovania splatnosti vlastnej pohľadávky požiadať dlžníka o plnenie. V deň nasledujúci po takejto žiadosti je dlžník povinný plniť a v prípade márneho uplynutia danej lehoty sa na ďalší deň dostáva do omeškania. Právny predchodca žalobcu žalovaného na vydanie bezdôvodného obohatenia vyzval len e-mailovou správou, ktorú priložil k žalobe, iný dôkaz o doručení Výzvy na vrátenie plnenia prijatého bez právneho dôvodu zo dňa 18. 01. 2017 nepredložil. Vzhľadom k tomu že odoslanie e-mailovej správa na e-mailovú adresu žalovaného nepreukazuje doručenie tohto jednostranného právneho úkonu právneho predchodcu žalobcu žalovanému, treba za kvalifikované požiadanie považovať žalobu. Dňom zročnosti pohľadávky uplatnenej v žalobe je deň po doručení tejto žaloby žalovanému, t.j. 11. 02. 2017. Keďže k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu, t.j. dňa 12. 02. 2017, platila základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky vo výške 0,00 %, právnemu predchodcovi žalobcovi vznikol nárok na zaplatenie úrokov z omeškania vo výške vo výške 5,00 % ročne zo sumy zo sumy 2 125,80 Eur od 12. 02. 2017 do zaplatenia. Vo zvyšnej časti úrokov z omeškania súd prvej inštancie žalobu zamietol.

O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) v spojitosti s § 255 ods. 1 a 2 CSP. Právny predchodca žalobcu dosiahol v konaní plný úspech čo sa týka žalovanej istiny, neúspešný bol len v časti jej uplatneného príslušenstva. Z uvedeného dôvodu súd prvej inštancie právnemu predchodcovi žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

2. Proti rozsudku prvoinštančného súdu, konkrétne do výroku, ktorým bola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť sumu 2 125,80 Eur s príslušenstvom (I. výrok) a do závislého výroku o trovách konania (III. výrok), podal žalovaný včas odvolanie. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, resp. zmenil tak, že žalobu v celom rozsahu zamietla. Zároveň si uplatnil náhradu trov konania vrátane náhrady trov odvolacieho konania.

Odvolanie odôvodnil odvolacími dôvodmi podľa § 365 ods. 1 písm. d), f) a h) CSP.

Uviedol, že v odôvodnení rozhodnutia súd musí stručne, jasne a výstižne vysvetliť, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení

dôkazov riadil a ako vec právne posúdil. Zároveň súd musí dbať na to, aby odôvodnenie rozhodnutia bolo presvedčivé. Odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančného súdu však tieto zákonom stanovené podmienky nespĺňa.

Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Ruiz Torija c/a Španielsko z 09. decembra 1994, séria A, č. 303-A), Komisie (napr. stanovisko vo veci E.R.T. c/a Španielsko z roku 1993, sťažnosť č. 18390/91) a Ústavného súdu SR (nález z 12. mája 2004, sp. zn. I ÚS 226/03) treba za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia.

Podľa jeho názoru k bezdôvodnému obohateniu nedošlo a akýkoľvek nárok na jeho vydanie podlieha zákonnej objektívnej a subjektívnej premlčacej lehote.

Vydania bezdôvodného obohatenia sa v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka môže žalobca domáhať v subjektívnej (dvojnásobnej) lehote, najneskôr však do uplynutia 3 ročnej objektívnej premlčacej lehoty. Ich začiatok je upravený odlišne. Tieto dve premlčacie doby začínajú plynúť, plynú a končia sa nezávisle od seba. Ich vzájomný vzťah je taký, že ak sa skončí plynutie jednej z nich, právo sa premlčí, a to aj napriek tomu, že poškodenému ešte plynie druhá premlčacia doba.

Mal za to, že požadovaný nárok právneho predchodcu žalobcu zo Zmluvy o úvere č. 601104064 uzavretej dňa 13. 11. 2013 sa stal premlčaný v subjektívnej premlčacej lehote v celom rozsahu dňa 30. 06. 2016, pretože posledná, a zároveň jediná, splátka vo výške 1968,- Eur bola uhradená dňa 30. 06. 2014.

Právnomu predchodcovi žalobcu zo Zmluvy o úvere subjektívna premlčacia lehota začala plynúť odo dňa 30. 6. 2014, vzhľadom k skutočnosti že od 30. 06. 2014 (uhradením istiny vo výške 1000,- Eur) mal právny predchodca žalobcu vedomosť o bezdôvodnom obohatení, pretože žalovanému uhradil sumy nad rámec istiny, ktorým sa hradili úroky a poplatky.

Právny predchodca žalobcu žalobu uplatnil na súde prvej inštancie až dňa 27. 01. 2017.

Podľa § 107 ods. 1 OZ právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Skutočná vedomosť žalobcu o tom, kto na jeho úkor získal majetkový prospech a v akej výške predstavuje vedomosť o rozhodujúcich skutkových okolnostiach.

Podľa § 2 zákona č. 1/1993 Z. z. Zbierke zákonov SR o všetkom čo bolo v Zbierke zákonov uverejnené, platí domnienka, že dňom uverejnenia sa stalo známym každému, koho sa to týka, domnienka o znalosti vyhlásených všeobecne záväzných právnych predpisov je nevyvrátiteľná.

Vedomosť o obsahu práva je ovládaná zásadou neznalosť práva neospravedlňuje. Znalosť práva sa u jeho adresátov nevyvrátiteľne predpokladá a inak tomu ani nemôže byť ani v prípade posudzovania jeho znalostí ako východiska pre vedomosť o bezdôvodnom obohatení. Za okamih vzniku skutočnej o obsahu práva je potrebné považovať deň účinnosti právneho predpisu.

Zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, bol vyhlásený v Zbierke zákonov a dňom jeho uverejnenia platí domnienka, že sa stal známym pre každého, koho sa týka. Treba preto vychádzať z toho, že právny predchodca žalobcu v čase uzatvorenia zmluvy sa dozvedel, že ak v zmluvách chýbajú obligatórne náležitosti požadované zákonom č. 129/2010 Z. z., úver je bezúročný a bez poplatkov.

V prípade tvrdení právneho predchodcu žalobcu, že o bezdôvodnom obohatení sa dozvedel až po vysvetlení, ktoré mu podal právny zástupca, resp. združenie, je účelové. Právny predchodca žalobcu sa reálne dozvedel, že na jeho úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu dňom, v ktorom zaplatil sumu nad rámec istiny. Rovnaký názor týkajúci sa vedomosti o bezdôvodnom obohatení spotrebiteľa zastáva aj Najvyšší súd SR rozhodnutím sp. zn. 1 Cdo 67/2011 ako aj 5 Cdo 121/2009.

Pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby je rozhodujúci deň, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu, a kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil. Oprávnený sa dozvie o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa na jeho úkor obohatil vtedy, keď skutočne zistí skutkové okolnosti, na základe ktorých môže podať žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia, t.j. nadobudne vedomosť o rozsahu bezdôvodného obohatenia a o osobe obohateného, a to bez ohľadu na to, že sa o týchto skutočnostiach mohol dozvedieť aj skôr. To kedy oprávnený, získal informácie o právnej stránke možnosti domáhať sa vydanie bezdôvodného obohatenia (napr. o tom, ako môže právne kvalifikovať jeho nárok), nie je pri posudzovaní okamihu začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby vôbec relevantné (záver z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 1 Cdo 67/2011). To kedy sa oprávnený dozvedel (dospel k záveru), ako jeho nárok vyplývajúci z týchto skutkových okolností možno právne kvalifikovať, nie je pri posudzovaní okamihu začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby vôbec relevantné. To znamená, že oprávnený sa dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil, keď získa znalosť tých skutkových okolností, z ktorých je možné vyvodit' zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie.

Rozhodujúcim pritom je zákon č. 129/2010 Z. z., priamo ustanovuje kedy sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Bolo by neprimeranou ochranou práva spotrebiteľa a porušenie základnej zásady CSP ktorou je rovnosť strán, pokiaľ by bol začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby posunutý dna deň, kedy sa od svojho právneho zástupcu dozvedel, že žalovaný sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil.

K rovnakým názorom došiel aj Najvyšší súd SR, sp. zn. 5 Cdo 121/2009, ktorý v odôvodnení konštatoval, že pre začiatok behu dvojiročnej subjektívnej premlčacej doby je rozhodný deň, kedy sa oprávnený v konkrétnom prípade skutočne dozvie o tom, že došlo na jeho úkor k získaniu bezdôvodného obohatenia a kto ho získal.

Pre záver dozvedieť sa o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a o tom, kto ho získal, je vždy rozhodujúce zistenie „skutkového stavu“ (teda nie posúdenie jeho právnej kvalifikácie) s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3 Cdo 169/2017.

O určení zmluvy za neplatnú, resp. o bezúročnej a bez poplatkovej úverovej zmluvy vzhľadom na nevyvrátiteľnú právnu domnienku znalosti právnych predpisov mal právny predchodca žalobcu podľa § 2 zákona č. 1/1993 Z. z. vedomosť už pri podpise zmluvy o úvere, rovnako mal vedomosť už pri podpise úverovej zmluvy o tom, kto je veriteľom zo zmluvy o tom, komu a kedy jednotlivé splátky úveru spláca. Žalobca od svojho právneho zástupcu získal iba vedomosť o právnom posúdení veci, čo však nemožno stotožniť s dozvedením sa o rozhodujúcich skutkových okolnostiach pre účely zistenia vzniku bezdôvodného obohatenia. Na základe tejto skutočnosti začala plynúť subjektívna lehota zaplatením príslušnej splátky úveru nad rámec zákonom ustanovenej povinnosti. (Okresný súd Bratislava I sp. zn. 7C195/2012 zo dňa 30. 06. 2016)

Tým, že splátky úveru uhradza sám dlžník jemu uznanej výške možné úsudok v okamihu platenia sumy zodpovedajúcej istiny urobiť na základe jednoduchého matematického výpočtu. Preto sa musí dlžník dozvedieť o tom, že platí veriteľovi nad rámec poskytnutej istiny súčasne s okamihom, kedy uhradí splátku, ktorou poskytnutú istinu prvýkrát preplatí. Vedomosť dlžníka o bezdôvodnom obohatení spočívajúce v platbách na úroky a poplatky úveru, ktorý bol bezúročný a bez poplatkov v dôsledku sankcie zakotvenej právnej úprave spotrebiteľských úverov, vzniká v zásade v okamihu prvej platby dlžníka nad rámec poskytnutej istiny (Krajský súd Trenčín sp. zn. 5Co/351/2016 zo dňa 17. 05. 2017) Premlčanie subjektívnej lehoty je možné odôvodniť presne tak ako to vo svojom rozhodnutí vedenom pod sp. zn. 17Co/372/2015 uviedol Krajský súd v Trenčíne, dňa 27.04.2016. Svoje rozhodnutie oprel o vedomosť dlžníka o bezdôvodnom obohatení spočívajúcom v platbách na úroky a poplatky úveru, vzniká v zásade v okamihu prvej platby dlžníka nad rámec poskytnutej istiny.

V prípade poukázania na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6MCdo 9/2012, v tom zmysle, že princíp „vigilantibus iura scripta sunt“ v spotrebiteľských veciach v konkrétnych súvislostiach ustupuje dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana spotrebiteľa. V danom prípade vzniesol žalovaný hmotnoprávnu námietku premlčania, na ktorú súd musí vziať zreteľ. Ak druhá strana účinne vzniesla námietku premlčania, nemožno ani v prípade spotrebiteľa pripustiť odlišnú interpretáciu ustanovení zákona o plynutí subjektívnej premlčacej doby, v ktorej sa môže domáhať vydanie bezdôvodného obohatenia. Rovnaký názor zastáva aj Najvyšší súd SR rozhodnutím sp. zn. 3 Cdo 169/2017, ktorý vo veci týkajúcej sa rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 6MCdo 9/2012 v kontexte princípu vigilantibus iura scripta sunt c/a ochrana práv spotrebiteľa, poukázal, že predmetné rozhodnutie NS SR sp. zn. 6MCdo 9/2012 bolo vydané v skutkovo a právne odlišnej veci, líšiace sa od predmetu tohto sporu nielen z hľadiska podstaty účelu konania, ale aj procesného postavenia spotrebiteľa. Vo veci rozhodnutia NS SR sp. zn. 6MCdo 9/2012 poukázal NS SR na uvedený princíp v súvislosti s riešením procesnej otázky (oprávnenia exekučného súdu skúmať právomoc rozhodcovského súdu vydať rozhodcovský rozsudok), ale v tomto konkrétnom prípade nejde o riešenie právomoci exekučného súdu ale na riešenie hmotnoprávnej otázky (začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby).

Na základe uvedeného nemožno aplikovať rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6MCdo 9/2012, v tom zmysle, že princíp „vigilantibus iura scripta sunt“ v spotrebiteľských veciach v konkrétnych súvislostiach ustupuje dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana spotrebiteľa.

Rovnaký názor zastáva aj Krajský súd v Nitre, ktorý rozsudkom sp. zn. 6Co/430/2016 zo dňa 29. 11. 2017, zhodne konštatoval, že „Odvolací súd vychádzajúc z vyššie uvedeného došiel k záveru, že žalobkyni začala plynúť 2-ročná subjektívna premlčacia doba v zmysle § 107 ods. 1 OZ od času, ako uhradila poslednú splátku žalovanému, teda odo dňa 01. 03. 2011, pričom nepochybne už týmto okamihom boli navrhovateľke známe všetky skutkové okolnosti potrebné na podanie žaloby na vydanie bezdôvodného obohatenia.“

Rovnaký názor zastáva aj Krajský súd v Košiciach, sp. zn. 5Co/433/2017, ktorý svojím rozhodnutím v bode 15 zhodne konštatoval, že „žalovaná vzniesla hmotnoprávnu námietku premlčania, na ktorú súd musel vziať zreteľ, lebo ak druhá strana účinne vzniesla námietku premlčania, nemožno ani v

prípade spotrebiteľa pripustiť odlišnú interpretáciu ust. O. z. o plynutí subjektívnej premlčacej doby, v ktorej sa môže domáhať vydania bezdôvodného obohatenia.“ Pričom v bode 14 sa Krajský súd Košice podrobnejšie venoval začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby, v ktorom podporil rovnaké tvrdenia žalovaného, že sa dozvedel o bezdôvodnom obohatení dňom uhradenia splátky nad istinu pre nevyvrátiteľnú domnienku neznalosť práva neospravedlňuje.

Rovnaký názor zastáva aj Krajský súd Žilina, sp. zn. 7Co/250/2017, ktorý vo svojom rozhodnutí konštatoval, že „V súdnej veci viazať začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby od dňa, kedy sa žalobkyňa od svojho právneho zástupcu dozvedela o tom, že žalovaný sa mal na jej úkor obohatiť a kedy žalobkyňa svojmu právnenému zástupcovi, advokátovi, udelila plnú moc na zastupovanie, aj za situácie, že v osobe žalobkyne nejde o právne znalú osobu, je neprimeranou ochranou práva, vybočujúcou z účelu a právneho významu ustanovenia § 107 ods. 1 OZ. Informovanie klienta advokátom v rámci právnej porady o existencii/neexistencii porušenia práva je bezpochyby momentom, kedy sa oprávnená dozvedela, ako takýto jej nárok, vyplývajúci z existujúcich skutkových okolností, možno „právne kvalifikovať“, čo nie je pri posudzovaní okamihu začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby vôbec relevantné. Okolnosti, za ktorých sa spotrebiteľský úver považuje za bezúročný a bez poplatkov sú uvedené priamo v zákone (vo vzťahu k prejednávánemu prípadu Zákon č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch). Vedomosť žalobkyne ako spotrebiteľa o bezúročnosti a bezpoplatkovosti jej úveru je potrebné preto spájať s touto skutočnosťou, t.j. vedomosťou o existencii citovaného zákona.“

K imanentným znakom právneho štátu patrí neodmysliteľne aj princíp právnej istoty (napr. PL. ÚS 36/95), ktorého súčasťou je tiež požiadavka, aby sa na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď (napr. I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95 a II. ÚS 80/99). Diametrálne odlišná rozhodovacia činnosť všeobecného súdu o tej istej právnej otázke za rovnakej alebo analogickej skutkovej situácie, pokiaľ ju nemožno objektívne a rozumne odôvodniť, je ústavne neudržateľná (m. m. PL. ÚS 21/00, PL. ÚS 6/04, III. ÚS 328/05). Ak všeobecný súd rozhodol v zásade v identických veciach na základe analogických skutkových zistení s diametrálne odlišným výsledkom a svoj názorový posun primeraným spôsobom neodôvodnil, je jeho rozhodnutie v rozpore s ústavou chráneným princípom právnej istoty a porušuje právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru (nález Ústavného súdu SR z 29. mája 2013, sp. zn. I. ÚS 564/2012-48). Na základe uvedeného považuje rozhodnutie súdu prvej inštancie za nedôvodné a v rozpore s ustálenou judikatúrou, akým je aj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 169/2017, Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Cdo 67/2011, Krajského súdu Košice sp. zn. 5Co/433/2017, Krajského súdu Nitra sp. zn. 6Co/430/2016, Krajského súdu Žilina sp. zn. 7Co/250/2017. Je nesporné, že sa právny predchodca žalobcu dozvedel o bezdôvodnom obohatení dňom uhradenie sumy nad rámec istiny, podľa nevyvrátiteľnej právnej domnienky uvedenej v § 2 zákona č. 1/1993 Z. z. Zbierke zákonov SR, a teda žalobný nárok zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 601104064 je premlčaný v subjektívnej premlčacej dobe v celom rozsahu.

Podľa jeho názoru nie je naplnená základná zásada CSP v zmysle čl. 8 CSP a to, „Strany sporu sú povinné označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci a podporiť svoje tvrdenia dôkazmi, a to v súlade s princípom hospodárnosti a podľa pokynov súdu.“

Dokazovať je povinný každý, kto v spore niečo tvrdí. Nedodržanie dôkaznej povinnosti a následne neunesenie dôkazného bremena vedie v prípade žalobcu k procesnej pasivite, ktorá je rovnako sankcionovaná stratou sporu.

Z rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/196/2009, ako aj z rozsudku NS SR sp. zn. 5Obo/52/2010 vyplýva, že: „Dôkazným bremenom sa rozumie procesná zodpovednosť účastníka konania za to, že za konania neboli preukázané jeho tvrdenia, že z tohto dôvodu muselo byť rozhodnuté o veci samej v jeho neprospech.“

Tvrdenia právneho zástupcu právneho predchodcu žalobcu, týkajúce sa vyčíslenia bezdôvodného obohatenia, nie sú ničím podložené, a teda právny predchodca žalobcu bezdôvodného obohatenia riadne neodôvodnil a nepodložil relevantnými dôkazmi, pričom dôkazné bremeno v tomto prípade spočíva práve na jeho strane. Právny predchodca žalobcu predložil len súkromnú nepodpísanú listinu, z ktorej nie je zrejmé, koľko žalobca uhradil žalovanému, pričom súd prvej inštancie na základe takejto neobjektívnej skutočnosti prevzal tvrdenia právneho predchodcu žalobcu a mal ich sa správne, bez toho, že by bolo jednoznačne preukázané, že by právny predchodca žalobcu mu uhradil zo zmluvy spotrebiteľskom úvere č. 601105084 sumu vo výške 2157,80 Eur.

Naviac, čo sa týka dôkaznej „sily“ takejto tabuľky, k nej sa v poslednej dobe vyjadřila súdna prax (viď rozsudok Okresného súdu v Partizánskom zo dňa 09. 01. 2018, č.k. 3C/134/2012-269 týkajúci sa žalovaného)

V sporovom konaní platí prejednacía zásada, ktorá principiálne zodpovedá otázku, kto má zabezpečiť skutkové zistenia pre súd a kto nesie zodpovednosť za čo najúplnejšie zistenie skutkového stavu. Bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno (označenie dôkazov na preukázanie týchto tvrdení) je záležitosťou každej procesnej strany vo vzťahu k tým skutočnostiam, ktoré tvrdia a z ktorých vyvodzujú pre seba priaznivé právne dôsledky v konaní. Civilný sporový poriadok však zaťažuje bremenom tvrdenia a dôkazu predovšetkým žalobcu, ktorý je povinný uviesť skutočnosti dôležité pre rozhodnutie súdu a predložiť alebo označiť o nich súdu dôkazy. Následkom nesplnenia dôkaznej povinnosti je neunesenie dôkazného bremena v zmysle pravidla „idem est non esse aut non probari“ (t.j. čo nie je dokázané, neexistuje) a tým aj nepriaznivé rozhodnutie vo veci samej. V sporovom konaní, kde platí zásada dispozičná a prejednávacía (takým konaním bolo i konanie v tejto veci), musí žalobca už v podanej žalobe uviesť rozhodné skutočnosti, z ktorých vyvodzuje uplatňované právo a musí k tomu uviesť potrebné dôkazy. Túto povinnosť tvrdenia i povinnosť dôkaznú má žalobca i počas konania. Nesplnenie tejto povinnosti postihuje „účastníka“ nepriaznivým následkom v podobe neúspechu v spore. Ďalej poukázal na Rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 5Cdo 174/2013 zo dňa 27. 05. 2014, ktorý vo vzťahu k súkromnej listine konštatoval nasledovné: „Dôkazy produkované žalobcom v konaní na preukázanie pravosti podpisu žalovaného na predloženej dôkaznej listine s ohľadom na skutočnosť, že ide len o fotokópiu dokumentu, však neboli postačujúce a neumožnili súdu prijať záver o pravdivosti jeho tvrdení. Je potrebné zdôrazniť, že súd v rámci voľného hodnotenia dôkazov podľa § 125 O.s.p. môže vziať do úvahy ako dôkaz aj fotokópiu súkromnej listiny, avšak nie v prípade, ak účastník konania popiera jej pravosť a spochybní jej vierohodnosť. Takáto listina totiž len osvedčuje skutočnosti v nej uvedené, avšak jej dôkazná sila nie je dostatočná na preukázanie jej pravosti, pokiaľ ju účastník namieta. Keďže nie je možné formou znaleckého dokazovania jednoznačne preukázať pravosť podpisu na takejto listine (z dôvodu neexistencie originálu), je nevyhnutné, aby žalobca súdu poskytol iné dôkazné prostriedky napr. výpoveď svedka, ktoré s istotou preukážu, že žalovaný listinu skutočne osobne podpísal. Pokiaľ na preukázanie týchto tvrdení predložil žalobca výdavkový pokladničný doklad išlo o súkromnú listinu a v takom prípade musel súd skúmať jej pravosť, t.j. či ju osoby podpísané na listine skutočne podpísali, ako aj pravdivosť jej obsahu. Pokiaľ protistrana spochybní pravosť súkromnej listiny a poprie svoj podpis na nej, nastupuje dôkazná povinnosť účastníka, ktorý listinu predložil, aby preukázal pravosť namietaného podpisu. Dochádza tak k prenosu dôkazného bremena na toho účastníka, ktorý tvrdil skutočnosti, ktoré mali byť touto listinou preukázané. Uvedené vyplýva z rôznej dôkaznej sily súkromnej a verejnej listiny.“ Ak strana poprie pravosť súkromnej listiny, leží dôkazné bremeno týkajúce sa pravosti na tej strane, ktorá zo skutočností v listine uvedených vyvodzuje pre seba priaznivé právne následky. Český právny poriadok upravuje v § 565 NOZ domnienky spojené so súkromnými listinami podľa toho, či ide o listinu verejnú alebo súkromnú, a ďalej či je listina podpísaná alebo nie. Ak je súkromná listina podpísaná protistranou, stanoví NOZ vyvrátenú domnienku, že týmto podpisom protistrana uznala ako pravosť, tak aj správnosť súkromnej listiny. Samotná pravosť podpisu však nijako prezumovaná nie je a v prípade potreby preto jeho pravosť bude preukazovať ten, kto sa súkromnej listiny dovoľáva. (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarčinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016).

Táto nová česká právna úprava tak jednoznačne potvrdzuje stanoviská, ktoré už počas predchádzajúcej českej právnej úpravy považovali za neudržateľný právny názor, vyjadrený napríklad v rozsudku Najvyššieho súdu ČR, zo 17. 04. 1996, sp. zn. 3Cdon 103/96, podľa ktorého „jestliže účastník popře pravost, resp. správnost soukromé listiny, pak platí, že účastníka, který tuto listinu předložil k dukazu, stíha dukazní povinnost a břemeno dukazní; tento účastník tedy nese procesně nepřiznivé následky toho, že se v řízení nepodaří prokázat, pravost či správnost soukromé listiny.“

Rovnaký názor zastáva v rozsudku aj Najvyšší súd ČR, sp. zn. 22Cdo 2727/99, podľa ktorého „Popírali účastník pravost soukromé listiny, leží dukazní břemeno ohledně pravosti na tom účastníkovi, který ze skutečností v listině uvedených vyvozuje pro sebe příznivé právní dusledky.“

3. Právny predchodca žalobcu vo vyjadrení k odvolaniu navrhol rozsudok prvoinštančného súdu ako vecne správny potvrdiť. Zároveň si uplatnil náhradu trov odvolacieho konania.

Uviedol, že sa nestotožňuje s argumentáciou žalovaného, že predmetné rozhodnutie okresného súdu je nepreskúmateľné. Podľa jeho názoru napadnuté rozhodnutie spĺňa parametre riadne a dostatočne odôvodneného rozhodnutia. Odôvodnenie rozsudku obsahuje nielen rozsiahlu úvodnú popisnú časť, z ktorej vyplýva čoho sa strany domáhajú, aké dôkazy vykonal a ako ustálil skutkový v prejednávanej veci, ale i spôsob a rozsah, akým sa súd prejednávanou vecou zaoberal, a tiež samotné právne posúdenie (vrátane citácie právnych predpisov, o ktoré sa opieral). Prvoinštančný súd v rozhodnutí zdôraznil spotrebiteľský charakter úverovej zmluvy, vybočenie z pravidiel morálky, poukázal na nekalé obchodné

praktiky v tejto zmluve a dostatočne sa vyporiadal i s rozhodujúcimi argumentmi žalovaného, keď v ňom poukázal na tvrdenia žalovaného a na dôvody, pre ktoré jeho tvrdenia považuje za nedôvodné. V závere odôvodnenia uviedol aj dôvody, ktoré ho viedli k spôsobu rozhodnutia o trovách konania s poukazom na zákonné ustanovenia, z ktorých pri tom vychádzal.

Na základe uvedeného je zrejmé, že súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí výstižne a dostatočne odôvodnil, čo ho viedlo k vydaniu rozhodnutia a vyporiadal sa s rozhodujúcimi argumentmi oboch strán. Odvolaním napadnuté rozhodnutie tak nevykazuje znaky arbitrárnosti či svojvôle a odôvodnenie tohto rozhodnutia spĺňa parametre zákonného odôvodnenia podľa ustanovenia § 220 ods. 2 CSP. Na základe uvedeného považuje tvrdenia žalovaného o nepreskúmateľnosti rozhodnutia za nesprávne a zavádzajúce.

Žalovaný v súvislosti s jeho názorom o premlčaní žalobného nároku poukázal rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, a to konkrétne rozhodnutie vydané pod sp. zn.: 1Cdo/67/2011 a rozhodnutie vydané pod sp. zn.: 5Cdo/121/2009, pričom zároveň poukazuje aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vydané pod sp. zn.: 3Cdo/169/2017, ktoré vychádza z uvedených dvoch rozhodnutí.

K rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vydané pod sp. zn.: 1Cdo/67/2011 uviedol, že predmetom sporu v tejto veci bolo uplatnenie nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia získaného bez právneho dôvodu (presnejšie žalobca plnil na účet žalovanej sumu 100.000,- Sk aj napriek tomu, že medzi týmito osobami nikdy nebola uzatvorená žiadna zmluva). „Keďže ale žalobca v konaní nepreukázal žiaden relevantný právny dôvod poskytnutia tejto sumy, nižšie súdy správne uzavreli, že žalobca plnil žalovanej bez právneho dôvodu“.

Teda už s prihliadnutím na uvedené je potrebné konštatovať, že tvrdenia žalovaného ktorými poukazuje na uvedené rozhodnutie sú zavádzajúce, nakoľko v danom prípade bol predmetom konania úplne odlišný skutkový stav, než je tomu v prejednávanej veci. V konaní vedenom pod sp. zn.: 1Cdo/67/2011 totiž dovolací súd riešil absolútne odlišnú právnu otázku, ktorá sa týkala absolútne odlišného skutkového stavu, odlišnej skutkovej podstaty získaného bezdôvodného obohatenia (plnenie bez právneho dôvodu namiesto plnenia z neplatného právneho dôvodu) a bez akéhokoľvek spotrebiteľského prvku, ktorý má taktiež pre posúdenie veci zásadný význam.

Vo veci vedenej u Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod sp. zn. 1Cdo/67/2011 bolo absolútne namieste a v súlade so základnými zásadami plynutia subjektívnej premlčacej doby, ak dovolací súd konštatoval, že: oprávnený subjekt od počiatku mal vedomosť o všetkých podstatných skutkových okolnostiach (keďže od počiatku vedel, že neexistuje žiadny právny dôvod na plnenie) a nie je dôležité kedy sa oprávnený subjekt dozvedel o právnej kvalifikácii plnenia (ako bezdôvodného obohatenia). Nevedomosť o právnom posúdení, resp. kvalifikácii plnenia ako bezdôvodného obohatenia (t. j. konkrétne napasovanie finančného plnenia ku konkrétnemu právnomu inštitútu bezdôvodného obohatenia zo strany oprávneného subjektu) celkom logicky a pochopiteľne nemôže znamenať odďaľovanie začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby.

V prejednávanej veci však ide o celkom iný prípad, kedy on plnil žalovanému na základe uzatvorenej spotrebiteľskej úverovej zmluvy - t. j. plnil to, čo mu výslovne vyplývalo priamo z uzatvoreného právneho úkonu - plnil svoje povinnosti splácať na účet svojho veriteľa jednotlivé splátky úveru, ako mu táto povinnosť vyplývala zo zmluvy o úvere. Následne až potom, ako sa skutočne dozvedel podstatnú skutočnosť, že na jeho zmluvu o úvere sa uplatňuje zákonná fikcia bezúročnosti a bezpoplatkovosti, by bolo možné hovoriť o tom, že skutočne spoznal všetky podstatné skutkové okolnosti týkajúce sa bezdôvodného obohatenia (t. j. že jeho zmluva o úvere má vady pre ktoré sa neuplatnia všetky povinnosti z nej vyplývajúce). Teda iba právna kvalifikácia plnenia ako takého (jeho podradenie pod inštitút bezdôvodného obohatenia), by nemala a nemá význam pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby, avšak vždy je nevyhnutná zároveň existencia skutočnej vedomosti o podstatných skutkových okolnostiach na strane oprávneného (čo vo veci posudzovanej Najvyšším súdom Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 1Cdo/67/2011 splnené bolo, avšak v prejednávanej veci uvedené rozhodne splnené nebolo).

Rovnako nezanedbateľnou skutočnosťou je, že v porovnávaných veciach išlo o rozdielne skutkové podstaty získaného bezdôvodného obohatenia a tiež to, že vo veci vedenej Najvyšším súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. 1Cdo/67/2011 nebol prítomný žiadny prvok spotrebiteľského vzťahu (bližšie viď nižšie).

K rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/121/2009 uviedol, že v tejto veci bol predmetom sporu nárok uplatnený zo strany žalobcu, ktorý predstavoval bezdôvodné obohatenie žalovaného získané užívaním nehnuteľností z neplatného právneho úkonu, pričom neplatnosť právneho úkonu bola najskôr konštatovaná rozhodnutím súdu a až od tohto momentu (nadobudnutím vedomosti

oprávneného z právoplatného súdneho rozhodnutia o tom, že zmluva je neplatná a teda že prišlo k plneniu z neplatného/vadného úkonu) začala podľa dovolacieho súdu oprávnenému plynúť subjektívna premlčacia doba; „V danej veci správne odvolací súd posúdil vznesenú námietku premlčania nároku, nakoľko z dokazovania je nepochybné, že o tom, že na strane žalovanej došlo k bezdôvodnému obohateniu, a to užívaním nehnuteľnosti bez právneho dôvodu, došlo najneskôr dňom právoplatnosti rozsudku súdu, ktorým bola vyslovená neplatnosť kúpnej zmluvy, týkajúcej sa predmetných žalovanou užívaných nehnuteľností...“. Teda opäť je zrejماً nesprávnosť a pomerne zásadná nedôslednosť a rozpornosť argumentácie žalovaného, ktorý poukazuje na iné rozhodnutie dovolacieho súdu (vo veci pod sp. zn. 5Cdo/121/2009), ktoré podľa jeho názoru vyriešilo nastolenú právnu otázku (aj napriek tomu, že ide o úplne odlišný skutkový stav).

Dovolací súd však vo veci vedenej pod sp. zn. 5Cdo/121/2009 riešil zásadne odlišnú právnu a skutkovú situáciu. Dovolací súd vyslovil správny právny názor, ak spojil začiatok plynutia subjektívnej premlčacej lehoty s nadobudnutím skutočnej vedomosti oprávneného o podstatnej okolnosti - ktorou v uvedenom prípade bola vedomosť o vadnosti zmluvy, na základe ktorej sa plnilo, ktorú (vedomosť) oprávnená osoba získala právoplatnosťou rozsudku súdu, ktorým bola vyslovená neplatnosť zmluvy na základe ktorej sa plnilo. Následne už to, že oprávnený subjekt svoje plnenie nevedel právne kvalifikovať (zaradiť ho ku konkrétnemu právnomu inštitútu - bezdôvodného obohatenia), samozrejme nie je a ani nemôže byť nijako podstatné. V podanom vyjadrení však žalovaný v podstate uvádza presne opačný záver a síce, že skutočnú vedomosť (v tomto prípade o existencii väd zmluvy) v podstate nie je potrebné skúmať, táto sa jednoducho len odvodí od predpokladanej vedomosti o právnej úprave (čo sú ale reálne dve úplne odlišné skutočnosti).

Ani v spore vedenom Najvyšším súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. 5Cdo/121/2009 nevystupoval žiadny spotrebiteľský prvok (na rozdiel od prejednávaného prípadu).

Vo vzťahu k rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/169/2017 uviedol, že vychádza z predchádzajúcich dvoch rozhodnutí vydaných pod sp. zn. 1Cdo/67/2011 a 5Cdo/121/2009, ktoré však prejednávajú úplne odlišné právne otázky, než bola riešená v konaní sp. zn. 3Cdo/169/2017, resp. ktorá je riešená aj v tomto konaní. Podľa jeho názoru rozhodnutie sp. zn. 3Cdo/169/2017 vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, a teda nie je možné ho aplikovať ani na prejednávaný prípad. Uvedené závery dovolacieho i ostatných všeobecných súdov, vrátane záverov žalovaného, však v žiadnom prípade nie je možné považovať za správne, nakoľko takýmito závermi dochádza narušeniu podstaty členenia premlčacej doby na subjektívnu a objektívnu (keďže v zmysle uvedeného tieto zakaždým začínajú plynúť súčasne), a tým aj dochádza k výkladu contra legem, nakoľko v zmysle ustanovenia § 107 ods. 1) OZ platí, že subjektívna premlčacia vedomosť začína plynúť až vtedy, keď sa oprávnená osoba skutočne dozvie o tom, že k bezdôvodnému obohateniu došlo a kto sa bezdôvodne obohatil. O nesprávnosti takýchto záverov prezentovaných dovolacím súdom v konaní vedenom pod sp. zn. 3Cdo/169/2017 (ale i súdom odvolacím) svedčí aj to, že: a) dovolací súd v predmetnej veci (3Cdo/169/2017) odmietol dovolanie spotrebiteľa z dôvodu, že uplatnený dovolací dôvod nie je prípustný - teda Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci nerozhodoval a neposudzoval podrobne skutkový a právny stav veci, naopak posudzoval len dovolací dôvod a síce, či o predmetnej právnej otázke (ako vyplývala z dovolania) už v minulosti Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodoval alebo nie (keďže dovolacím dôvodom bolo, že táto otázka v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená); dovolací súd dospel pritom k záveru, že o predmetnej otázke už bolo v minulosti rozhodované. Teda dovolací súd v rámci uvedeného konania neposudzoval, kedy reálne začala plynúť subjektívna premlčacia lehota, neskúmal existenciu potrebných skutočností na jej vznik a ani sa nezaoberal podrobne inými skutočnosťami týkajúcimi sa danej veci, b) dovolací súd sa v rámci krátkeho vyjadrenia k predmetu veci vyjadril zhodne s posúdením predkladaným aj žalobcom v tejto veci a to tak, že: „Pre začiatok behu dvojročnej subjektívnej premlčacej doby je rozhodný deň, kedy sa oprávnený v konkrétnom prípade skutočne dozvie o tom, že došlo na jeho úkor k získaniu bezdôvodného obohatenia a kto ho získal. Pre záver dozvedieť sa o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a o tom, kto ho získal, je vždy rozhodujúce zistenie „skutkového stavu“ (poznámka dovolacieho súdu: teda nie posúdenie jeho kvalifikácie).“ Teda aj v rámci tohto rozhodnutia dovolacieho súdu bolo výslovne uvedené, že je potrebné vždy skúmať a posúdiť skutočnú vedomosť oprávneného subjektu o bezdôvodnom obohatení. c) Samotný dovolací súd aj v tomto prípade (sp. zn. 3Cdo/169/2017) odkázal na rozsudok, na ktorý on poukázal, a to na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vydaný pod sp. zn. 5Cdo/121/2009, kde bola rozoberaná vec s takmer zhodnou skutkovou situáciou, ako je v tejto veci. V uvedenej veci (5Cdo/121/2009) bol predmetom sporu nárok uplatnený zo strany žalobcu, ktorý predstavoval bezdôvodné obohatenie žalovaného získané užívaním nehnuteľností z neplatného právneho úkonu, pričom neplatnosť právneho úkonu bola najskôr konštatovaná rozhodnutím súdu a

až od tohto momentu (nadobudnutím vedomosti oprávneného z právoplatného súdneho rozhodnutia o tom, že zmluva je neplatná a teda že prišlo k plneniu z neplatného/vadného úkonu) začala podľa dovolacieho súdu oprávnenému plynúť subjektívna premlčacia doba. „V danej veci správne odvolací súd posúdil vznesenú námietku premlčania nároku, nakoľko z dokazovania je nepochybné, že o tom, že na strane žalovanej došlo k bezdôvodnému obohateniu, a to užívaním nehnuteľnosti bez právneho dôvodu, došlo najneskôr dňom právoplatnosti rozsudku súdu, ktorým bola vyslovená neplatnosť kúpnej zmluvy, týkajúcej sa predmetných žalovanou užívaných nehnuteľností...“.

V rámci posudzovania plynutia subjektívnej premlčacej doby sa dovolací súd jednoznačne vyjadril, že subjekt, ktorý na základe zmluvy plnil (teda plnil na základe uzatvoreného právneho úkonu v domnení, že plniť má), sa dozvedel o bezdôvodnom obohatení až v rámci posúdenia veci zo strany súdu (právoplatnosťou rozsudku).

V rámci druhého rozhodnutia na ktoré sa v rozhodnutí odkazuje bola riešená odlišná skutková situácia a síce plnenie bez právneho dôvodu (t. j. v uvedenej veci nikdy nebola uzatvorená žiadna zmluva ani iná dohoda alebo úkon na základe ktorej by sa malo plniť).

Ďalej uviedol, že rozhodnutie dovolacieho súdu sp. zn. 3Cdo/169/2017 je v súčasnosti predmetom prieskumu Ústavného súdu Slovenskej republiky, keďže bola podaná Ústavná sťažnosť v zmysle čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky, ktoré nespĺňa pojmové znaky judikátu (keďže nikdy nebolo zverejnené v Zbierke stanovísk a rozhodnutí).

V prejednávanom prípade ide o posúdenie právnej otázky začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby v prípade bezdôvodného obohatenia získaného plnením zo spotrebiteľskej úverovej zmluvy, na ktorú sa zo zákona vzťahuje fikcia bezúročnosti a bezpoplatkovosti. Teda v posudzovanom prípade je skutková situácia taká, že:

1. medzi spotrebiteľom a poskytovateľom úveru bola uzatvorená písomná zmluva o úvere;
2. spotrebiteľ podľa písomnej zmluvy o úvere plnil - teda plnil na základe uzatvorenej zmluvy v súlade s povinnosťami, ktoré mu zo zmluvy výslovne a priamo vyplývali ako zmluvnej strane;
3. spotrebiteľ nemal vedomosť o dôležitej skutkovej okolnosti a síce, že zmluva o úvere trpí právnymi vadami a z tohto dôvodu sa na zmluvu o úvere uplatňuje fikcia bezúročnosti a bezpoplatkovosti; tomu zodpovedá aj jeho správanie, keď plnil na účet svojho veriteľa všetko plnenie v súlade so zmluvou o úvere (t. j. aj plnenie predstavujúce úrok a poplatky);
4. z dôvodu vadnosti zmluvy o úvere a s tým spojeným uplatnením zákonnej sankcie (bezúročnosť a bezpoplatkovosť) je plnenie spotrebiteľa v časti možné považovať za bezdôvodné obohatenie;
5. o vadnosti zmluvy o úvere (a uplatnení sankcie bezúročnosti a bezpoplatkovosti) on skutočne nevedel a jeho vedomosť v momente plnenia nebola ani žiadnym spôsobom preukázaná (resp. ani nebola preukazovaná); o možnej pochybnosti o zákonnosti zmluvy o úvere (resp. o jej vadnosti) bol informovaný zo strany advokáta, avšak táto otázka (vadnosti zmluvy o úvere) nebola právoplatne súdnym rozhodnutím nikdy konštatovaná - t. j. on sa dozvedel v tejto veci právny názor advokáta na vadnosť zmluvy o úvere a z toho vyplývajúci potencialny následok - bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru.

V tomto prípade teda ide o špecifickú situáciu, ktorá vznikla na základe a v súvislosti s osobitnou právnou úpravou obsiahnutou v zákone o spotrebiteľských úveroch, ktorý v prípade splnenia špecifických okolností (pri existencii konkrétnych väd uzatvorenej zmluvy o úvere) predpokladá uplatnenie zákonnej sankcie, ktorou je bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru podľa takejto zmluvy. Takáto situácia sa pravdepodobne najviac podobá (je možné ju prirovnať) k prípadu vadnosti zmluvnými stranami písomne uzatvorenej zmluvy (inej ako zmluvy o spotrebiteľskom úvere), pričom z dôvodu tejto vadnosti je možné zmluvu považovať napríklad za neplatnú - t. j. zmluvné strany podľa nej plnili, v domnení, že sú ňou viazané, avšak z dôvodu vadnosti tejto zmluvy (ktorá môže byť konštatovaná najmä rozhodnutím súdu) sa uplatní zákonný následok (neplatnosť), a teda poskytnuté plnenie je bezdôvodným obohatením. V prípade zmluvy o spotrebiteľskom úvere ide v prípade naplnenia konkrétnych okolností (pri konkrétnom spôsobe vadnosti zmluvy, ako je upravená v zákone o spotrebiteľských úveroch) o osobitnú okolnosť, ktorá sa uplatní zo zákona a ktorá mení inak výslovne upravené práva a povinnosti zmluvných strán vyplývajúce z uzatvorenej zmluvy o úvere (a to len v časti plnenia jednej zo zmluvných strán, ktoré zodpovedá povinnosti uhradiť úroky a poplatky požadované veriteľom).

Podľa názoru žalovaného (a rovnako aj dovolacieho súdu v konaní 3Cdo/169/2017) je v posudzovanej situácii zrejmé, že spotrebiteľ (žalobca) vedel o všetkých podstatných skutkových okolnostiach od uzatvorenia zmluvy o úvere, a teda subjektívna premlčacia doba začína plynúť najskorším možným termínom, ktorým je uhradenie každej jednotlivej splátky (nad rozsah istiny). Uvedený záver by mal byť podľa názoru žalovaného podporený aj rozhodovacou praxou samotného dovolacieho súdu, kde bola riešená rovnaká právna otázka - čo však nie je správnym konštatovaním žalovaného. Ako bolo rozobraté

vyššie, rozsudky na ktoré žalovaný vo svojom vyjadrení poukazuje riešia a odpovedajú na absolútne odlišné právne otázky, ktoré sa týkali absolútne odlišného skutkového a aj právneho stavu.

V prejednávanom prípade je zásadnou otázkou začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby v prípade bezdôvodného obohatenia získaného plnením zo spotrebiteľskej úverovej zmluvy na ktorú sa vzťahuje fikcia bezúročnosti a bez poplatkovosti. Uvedená otázka je pritom nerozlučne spojená so správnym posúdením nasledovného:

a) čo v tomto prípade predstavuje podstatnú skutkovú okolnosť, ktorú by sa mal spotrebiteľ dozvedieť, aby mu začala plynúť subjektívna premlčacia lehota; Podstatnou skutočnosťou by malo byť to, kedy sa spotrebiteľ dozvedel alebo dozvie, že sa na zmluvu uplatňuje fikcia bezúročnosti a bez poplatkovosti úveru - t. j. keď sa spotrebiteľ skutočne dozvie, že nemá alebo nemal plniť splátky ako vyplývajú z uzatvorenej zmluvy, pretože tu existuje iná právna skutočnosť (vadnosť zmluvy o úvere a uplatnenie zákonnej sankcie v podobe bezúročnosti a bez poplatkovosti zmluvy o úvere),

b) ktorý moment možno považovať za moment nadobudnutia skutočnej vedomosti spotrebiteľa o uvedenej podstatnej skutkovej okolnosti, resp. či je možné automaticky usudzovať pri každej zmluve o spotrebiteľskom úvere u každého spotrebiteľa nadobudnutie skutočnej vedomosti o bezdôvodnom obohatení len na základe toho, že spotrebiteľ poznal obsah zmluvy o úvere a bol si vedomý svojho plnenia na účet veriteľa. Názor prezentovaný žalovaným, nie je podľa jeho názoru akceptovateľný a právne udržateľný tak logicky, ako ani právne. Pripustením takého výkladu by sa prakticky zmazal rozdiel medzi plynutím objektívnej a subjektívnej premlčacej doby. Hoci v slovenskej právnej úprave je zakotvená zvýšená ochrana spotrebiteľa a v mnohých prípadoch sa právne normy a zásady aplikujú odlišne (prospotrebiteľsky) v prípade, ak je vo vzťahu prítomný spotrebiteľský prvok, v tomto prípade bol účastníkom sporu (spotrebiteľovi) tento prvok celkom nepochopiteľne na ujmu; súdy sa totiž rozhodli v prípade spotrebiteľského úveru a pre prípad plnenia z vadnej zmluvy, prezumovať vedomosť spotrebiteľa o tejto vadnosti a všetkých následkoch s tým spojených, hoci v porovnateľných prípadoch (bez spotrebiteľského prvku) je bežne rozhodované zásadne odlišným spôsobom (najmä tak, že vadnosť zmluvy by mala byť najskôr konštatovaná zo strany súdu alebo by sa o nej mal plniaci subjekt inak skutočne dozvedieť), c) o akú skutkovú podstatu bezdôvodného obohatenia v tomto prípade ide.

Zo znenia ustanovenia § 107 ods. 1) OZ vyplýva, že subjektívna premlčacia doba na uplatnenie si nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia začína plynúť v momente, kedy má oprávnená osoba poznatky o tom, že k bezdôvodnému obohateniu na jej úkor došlo, a kto sa na jej úkor obohatil. Slová „keď sa oprávnený dozvie“ je potrebné vykladať v tom zmysle, že oprávnená osoba musí nadobudnúť vedomosť o skutočnostiach uvedených v ustanovení § 107 ods. 1) OZ. Nie je možné len predpokladať, že by oprávnená osoba mohla skutkové okolnosti vedieť alebo že by sa to mohla dozvedieť alebo mala dozvedieť, ak by vynaložila potrebnú starostlivosť. (viď napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vydané v konaní vedenom pod sp. zn. 2Cz/35/77 v spojení s uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky vydaným v konaní vedenom pod sp. zn. III. ÚS/413/2013, rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 30Cdo/4366/2007, rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 5Cdo/121/2009, rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 33Odo/477/2001). Ak má byť dodržaný výklad posúdenia vedomosti o bezdôvodnom obohatení, ako ho opakovane konštatujú Najvyšší súd Slovenskej republiky a Najvyšší súd Českej republiky (t. j. požiadavka skutočnej, nie len predpokladanej alebo novej vedomosti oprávneného subjektu), potom môžeme zároveň tvrdiť, že ak spotrebiteľ mal získať skutočnú (nie len predpokladanú) vedomosť o bezdôvodnom obohatení, musel poznať nasledovné skutočnosti: existencia (uzatvorenie) zmluvy; rozsah povinností vyplývajúcich mu zo zmluvy (obsah zmluvy) a samotné plnenie zo zmluvy; skutočnosť, že veriteľ nemá na základe danej zmluvy nárok na akékoľvek plnenie nad rámec ním poskytnutých finančných prostriedkov.

Na to, aby spotrebiteľ mal vedomosť o tom, že k bezdôvodnému obohateniu došlo, je potrebné, aby mal vedomosť o všetkých z týchto vyššie uvedených skutočnostiach, a to najmä o poslednej skutočnosti. Vedomosť spotrebiteľa len o prvých dvoch skutočnostiach by ešte sama o sebe neznamenal aj skutočnú vedomosť spotrebiteľa o tom, že vzniklo bezdôvodné obohatenie. Teda na to, aby sa spotrebiteľ skutočne dozvedel o bezdôvodnom obohatení, musel by skutočne vedieť, že na základe danej úverovej zmluvy dodávateľ nemá nárok na plnenie nad rámec poskytnutých finančných prostriedkov, pričom je irelevantné, z akého dôvodu by tento nárok nemal (bezúročnosť a bez poplatkovosť poskytnutého úveru, neplatnosť dohody o výške odplaty pre rozpor s dobrými mravmi, neplatnosť samotnej úverovej zmluvy a podobne).

Dôvodom prečo v prípade zmluvy o spotrebiteľskom úvere najčastejšie na strane dodávateľa dochádza k bezdôvodnému obohateniu je to, že zákon o spotrebiteľských úveroch upravuje v presne špecifikovaných prípadoch fikciu bezúročnosti a bez poplatkovosti úveru, že dohoda o výške odplát

za poskytnutie takýchto úverov je častokrát v rozpore s dobrými mravmi, či z dôvodu neplatnosti zmlúv o spotrebiteľských úveroch ako celkov. Teda bez toho, aby ktokoľvek (či už spotrebiteľ alebo hoci aj sudca Ústavného súdu Slovenskej republiky) vedel, že zmluva o úvere trpí takými vadami, pre ktoré veriteľ nemá nárok na plnenie nad rámec poskytnutých finančných prostriedkov, by nebolo možné v žiadnom prípade hovoriť o skutočnej vedomosti o bezdôvodnom obohatení (vedomosť by mohla byť len prezumovaná). V prípade, ak spotrebiteľ (alebo ktokoľvek iný, vrátane sudcu Ústavného súdu Slovenskej republiky) informácie o týchto skutočnostiach, potom sa jeho skutočná vedomosť obmedzuje na vedomosť o existencii zmluvy o úvere, v ktorej boli dohodnuté zmluvné podmienky, ktoré by mali byť dodržiavané - t. j. najmä plniť splátky v presne určenej výške a lehotách na účet veriteľa. Pri subjektívnej premlčacej dobe je vždy nevyhnutné skúmať subjektívny moment, ako to zdôrazňujú takmer všetky rozhodnutia súdov najvyššieho stupňa; teda v žiadnom prípade nejde o pokus o automatizáciu posúdenia začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby, ako je to prezentované rozhodnutiami vydanými v prejednávanej veci.

O tom, že sa na jeho úkor niekto obohatil, resp. že tým kto sa na jeho úkor obohatil je žalovaný, sa dozvedel až pri prvej porade so svojim právnym zástupcom, ktorého vyhľadal za účelom usporiadania vzťahov so svojimi veriteľmi. Následne v ten istý deň udelil svojmu zástupcovi plnú moc na zastupovanie v konaní, pričom skorší dátum zistenia existencie bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného nebol v predmetnom konaní nijako preukázaný. Navyše bolo by absurdné, aby platil niečo, čo vie že je nezákonné a čo predstavuje bezdôvodné obohatenie na strane príjemcu. To, že platil svedčí skôr o tom, že bol presvedčený o tom, že adresát má nárok na plnenie. Je nelogické platiť niekomu dobrovoľne bezdôvodné obohatenie.

Poukázal na judikatúru, ktorá uvádza, že pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby sa vyžaduje skutočná (preukázaná), a nie len predpokladaná vedomosť. Skutočná vedomosť je taká, kedy sa žalobca dozvedel také skutočnosti, ktoré mu umožnia uplatniť právo žalobou na súde, a to napr. Uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 27. 03. 2007, sp. zn. 33Odo/306/2005, v ktorom sa uvádza: „podľa ktorého sa pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby na uplatnenie práva na vydanie neoprávnené získaného majetkového prospechu (teraz bezdôvodného obohatenia - poz. autora) vyžaduje skutočná, a nie len predpokladaná vedomosť oprávneného o tom, kto na jeho úkor získal majetkový prospech. Nie je rozhodujúce, že oprávnený sa o tom môže dozvedieť pri vynaložení potrebnej starostlivosti.”

Obdobný záver zaujal Najvyšší súd Českej republiky taktiež v rozsudku zo dňa 31. 08. 2000, sp. zn. 25Cdo/2581/98, v rozsudku zo dňa 27. 03. 2003, vydanom pod sp. zn. 33Odo/766/2002, ako aj v rozsudku zo dňa 25. 04. 2001, sp. zn.: 33Cdo/3003/99.

Z hľadiska posúdenia začiatku plynutia dvojročnej subjektívnej premlčacej lehoty podľa ustanovenia § 107 ods. 1) OZ je teda rozhodujúci okamih, kedy sa oprávnený subjekt v konkrétnom prípade skutočne dozvie o tom, že došlo na jeho úkor k získaniu bezdôvodného obohatenia a kto ho získal. Inak povedané, pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby na uplatnenie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia sa vyžaduje skutočná (preukázaná), a nie len predpokladaná vedomosť oprávneného subjektu. K tomu dochádza vtedy, keď oprávnený zistí také skutkové okolnosti, ktoré mu umožnia uplatniť jeho práva žalobou na súde.

V tejto súvislosti poukázal na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky č.k. III. ÚS 413/2013 - 9, v ktorom Ústavný súd konštatuje: „Pritom správne zdôraznil, že subjektívna premlčacia lehota podľa § 107 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov začína plynúť vtedy, keď sa oprávnený dozvedel o skutkových okolnostiach, z ktorých možno vyvodíť, kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil a v akej výške.”

Z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 23. 02. 2011, sp. zn. 5Cdo/121/2009, vyplýva: „Pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby je rozhodný deň, kedy sa oprávnený v konkrétnom prípade skutočne dozvie o tom, že došlo na jeho úkor k získaniu bezdôvodného obohatenia a kto ho získal. Pre záver dozvedieť sa o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a o tom, kto ho získal, je vždy rozhodujúce zistenie skutkového stavu v konkrétnom prípade.”

V rozsudku Krajského súdu Košice zo dňa 07. 12. 2017, sp. zn. 5Co/107/2017, je uvedené : „V súdnej veci žalovaná získala bezdôvodné obohatenie plnením, ktorého právny dôvod neskôr odpadol (§ 451 ods. 2), ktoré vzniká a objektívna doba pre premlčanie práva na jeho vydanie začína plynúť okamihom odpadnutia dôvodu poskytnutého plnenia. Začiatok subjektívnej premlčacej doby sa zhoduje s okamihom, keď sa oprávnený dozvedel o tom, komu plnil a o odpadnutí právneho dôvodu tohto plnenia. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na rozhodnutia publikované pod R 26/1975, R 11/1977, R 37/1982. Na začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby na uplatnenie práva na vydanie

bezdôvodného obohatenia sa vyžaduje skutočná, a nie iba predpokladaná vedomosť oprávneného o tom, kto na jeho úkor získal majetkový prospech.“

Z rozsudku Krajského súdu Prešov zo dňa 13. 02. 2018, č.k. 5Co/95/2017 - 110, vyplýva: „Zákon pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby predpokladá to, kedy sa dotknutá osoba dozvedela o bezdôvodnom obohatení a kto ho získal. Nie teda čas, od kedy sa dozvedieť mala a mohla s poukazom na to, že mala poznať právo. Právny poriadok slová vedieť, mal a mohol pritom obsahovať v iných prípadoch, no na účely začiatku premlčacej doby ich nestanovil. Dôležité podľa názoru odvolacieho súdu je, kedy sa dotknutá osoba dozvie, že plniť nemala a nie kedy plnila. Žalobkyňa jednoznačne uviedla a potvrdil to aj jej právny zástupca na pojednávaní, že sa o tom, že sa na jej úkor niekto obohatil, resp. tým, kto sa na jej úkor obohatil, je žalovaný, dozvedela od svojho právneho zástupcu. Došlo k tomu po prvej porade, keď právny zástupca preštudoval zmluvu, ktorú mu predložila žalobkyňa a informoval ju o možnostiach uplatnenia jej práv. Žalobca následne udelil ten istý deň svojmu právnenému zástupcovi plnú moc na zastupovanie, pričom od toho dátumu do podania návrhu na začatie konania ubehlo len niekoľko dní. Podľa názoru odvolacieho súdu pre začatie plynutia subjektívnej doby je rozhodujúce poznanie skutkových okolností a nie právne posúdenie veci. Teda nie okolnosti zo zmluvy, ale okolnosti z porušenia práva, v danom prípade z bezdôvodného obohatenia. Teda že došlo k porušeniu zákona. O výške bezdôvodného obohatenia, príčinnej súvislosti medzi uvedenými dvoma okolnosťami. Teda nepostačujú pochybnosti, ale musí to byť skutočné dozvedenie sa o skutkových okolnostiach bezdôvodného obohatenia. Možno súhlasiť so žalobkyňou tak, ako to uviedla v svojom vyjadrení, že je absurdné, aby žalobkyňa platila niečo, čo vie, že je nezákonné, čo predstavuje bezdôvodné obohatenie na strane príjemcu, teda žalovaného. To, že žalobkyňa uhradila i nad rámec toho, čo uhradiť mala, svedčí skôr o tom, že bola presvedčená, že adresát, teda žalovaný má na plnenie nárok. Je skutočne v rozpore s pravidlami formálnej logiky platiť niekomu dobrovoľne bezdôvodné obohatenie.“

Krajský súd Banská Bystrica v rozhodnutí sp. zn. 14Co/1455/2014 konštatoval: „K správnenému právnenému posúdeniu veci poukazuje na znenie ust. § 107 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého pre určenie momentu, kedy začína plynúť 2 - ročná subjektívna doba s tým, že pre určenie začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby sa vyžaduje skutočná, teda preukázaná a nielen predpokladaná vedomosť na strane oprávneného, pričom navrhovateľka jednoznačne uviedla, že to, že sa odporca na jej úkor bezdôvodne obohatil, sa dozvedela až po porade so svojím právneným zástupcom, t.j. dňa 28. 04. 2014. Logickým následkom zistenia takýchto vedomostí bolo udelenie plnej moci právnenému zástupcovi a podanie návrhu na začatie konania zo dňa 20. 06. 2014. K uplatneniu nároku oprávneného, v tomto prípade navrhovateľky, na vydanie bezdôvodného obohatenia, teda došlo v 2 - ročnej subjektívnej lehote.“

V rozhodnutí Krajského súdu Banská Bystrica zo dňa 24. 02. 2016, sp. zn. 17Co/1008/2014, je uvedené: „K bezdôvodnému obohateniu došlo 19. 11. 2011, kedy bolo odporcovi splatených celkom 696,- Eur (odporca uviedol vo svojom písomnom vyjadrení dátum splatenia 18. 11. 2011). Objektívna trojročná premlčacia doba uplynula 19. 11. 2014. Za preukázaný možno mať začiatok plynutia subjektívnej dvojročnej premlčacej doby od 25. 01. 2014, teda od prvej porady navrhovateľky s advokátom. Z hľadiska začiatku plynutia premlčacej doby v danom (konkrétnom) prípade nemožno považovať za dôvodnú všeobecnú okolnosť tvrdenú odporcom, že „nakoľko už od roku 2009 sa v masovokomunikačných prostriedkoch často diskutuje téma spotrebiteľských úverov, z tohto dôvodu navrhovateľke museli byť známe skutočnosti ohľadom jej nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia minimálne od roku 2009.“ V rozsudku Krajského súdu Žilina zo dňa 23. 02. 2017, č.k. 10Co/325/2016 - 117, krajský súd uvádza: „Okresný súd správne a v súlade s ustálenou judikatúrou uzavrel, že pri hodnotení počiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby bolo nevyhnutné vychádzať z reálneho momentu, kedy sa mala žalobkyňa dozvedieť o tom, že sa žalovaný na jej úkor obohatil. Tento moment aj relatívne konkrétne stanovil, v nadväznosti na čo uzavrel, že nárok bol uplatnený pred uplynutím subjektívnej premlčacej lehoty. K otázke začatia jej plynutia už zaujali stanovisko slovenské súdy vo viacerých rozhodnutiach a od tohto stanoviska nebol dôvod sa akokoľvek odchýliť (napr. Najvyšší súd SR v rozhodnutí sp. zn. 5Cdo/121/2009, či Ústavný súd SR v rozhodnutí sp. zn. III. ÚS 413/2013).“

Podľa jeho názoru žalovaný na prejednávany prípad aplikuje nesprávny výklad subjektívnej premlčacej doby, na základe čoho sa absolútne nezaobrá subjektívnou skutočnosťou - existenciou skutočnej jeho vedomosti o existencii bezdôvodného obohatenia.

Pokiaľ žalovaný vo vzťahu k určeniu momentu začatia subjektívnej premlčacej doby poukázal na zásadu „neznalosť práva neospravedlňuje,“ uviedol, že tento princíp musí ustúpiť dôležitejšiemu princípu, a to princípu ochrany spotrebiteľa (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 16. 01. 2013, sp. zn. 6MCdo/9/2012).

Podľa jeho názoru jeho nárok nie je možné v žiadnom prípade považovať za premlčaný.

V súvislosti s odvolacou námietkou žalovaného, t.j. že nepodoprel relevantnými dôkazmi svoj nárok, uviedol, že výška jeho nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia vyplýva z prehľadov splátok k predmetným úverovým zmluvám, vydaných samotným žalovaným, ktoré on predložil ako prílohy k žalobe. Ide o listinné dôkazy, z ktorých je možné bezpečne ustáliť, akú celkovú sumu zaplatil na tú - ktorú úverovú zmluvu, v akých splátkach, v akých termínoch a pod.

Dané listinné dôkazy boli prvoinštančnému súdu predložené spolu s podanou žalobou, boli (resp. mali byť) žalovanému zaslané spolu so žalobou, žalovaný mal možnosť sa k týmto listinným dôkazom vyjadriť a ak s ich obsahom nesúhlasil, mal možnosť ich pravosť poprieť. Zdôraznil, že žalovaný pravosť ním predložených dôkazov v priebehu konania nespochybnil, a skutočnosť o výške ním zaplatenej sumy na účet žalovaného uvedenej v žalobe nenamietal, preto je potrebné dané skutkové okolnosti (týkajúce sa celkovej výšky splatených súm) považovať za nesporné, ktoré navyše nie je potrebné (§ 151 ods. 1 CSP).

Svoj uplatnený nárok riadne podoprel relevantnými dôkazmi, ktoré navyše žalovaný nijako spochybnil, na základe čoho tak nie je možné súhlasiť so závermi žalovaného o neunesení jeho dôkazného bremena v otázke celkových súm ním splatených na účet žalovaného.

K princípu istoty poukázal na Čl. 2 ods. 1,2 CSP, rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5ECdo/192/2014, 6MCdo/9/2012 zo dňa 16. 01. 2013.

4. Žalovaný vo vyjadrení k vyjadreniu právneho predchodcu žalobcu zotrval na odvolaní. Navrhol rozsudok prvoinštančného súdu zrušiť a vrátiť mu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, resp. zmeniť rozhodnutie súdu prvej inštancie tak, že žalobu v celom rozsahu zamietá.

Uviedol, že zo Zmluvy o úvere č. 601105084 a Zmluvy o úvere č. 601104064 nenastala ani jedna z foriem bezdôvodného obohatenia, ktorú stanovuje zákon. Žalobca plnil na základe platne uzavretej zmluvy o úvere, ktorá nebola nikdy právoplatne vyhlásená za neplatnú, rovnako tak právny dôvod na plnenie z tejto zmluvy o úvere nikdy neodpadol (nedošlo k odstúpeniu od zmluvy, zrušeniu zmluvy a pod.) a majetkový prospech získal žalovaný z poctivých zdrojov.

Ďalej poukázal rozsudok Krajského súdu v Trenčíne, zo dňa 27. 06. 2018, č. k. 17Co/263/2017-82, v ktorom je vyčerpávajúcim spôsobom obsiahnuté odôvodnenie premlčania nároku v subjektívnej premlčacej lehote v obdobnom sporovom konaní, ktoré možno analogicky aplikovať i na toto sporové konanie.

6. Uznesením Krajský súd Banská Bystrica č.k.12Co/104/2019-176 z 22. 04. 2020 pripustil v zmysle ustanovenia § 80 ods. 1, 2 CSP, aby do konania na miesto žalobcu Y. X. V., narodenej XX. Y. XXXX, s trvalým pobytom T. XXXX/XX, XX., XX, vstúpil BL PLUS, s.r.o., so sídlom Prenčov 177, 969 73 Prenčov, IČO: 50 798 243.

7. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), vec preskúmal v rozsahu určenom ustanovením § 380, § 381 CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1, 2 CSP a contrario a odvolaním napadnutý výrok rozsudku prvoinštančného súdu (I. výrok) vrátane závislého výroku o trovách konania (III. výrok) podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správny potvrdil.

8. Podľa ustanovenia § 387 ods. 1, 2 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

9. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku i konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že súd prvej inštancie v prejednávanej veci zistil skutkový stav v dostatočnom rozsahu, na základe toho dospel ku správnym skutkovým zisteniam a tieto aj správne právne posúdil. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Súd prvej inštancie neporušil právo strán na spravodlivý proces, pretože v hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Naopak, prvoinštančný súd ich náležitým spôsobom posúdil súhrnne v celom rozsahu a aj ich náležite vyhodnotil (rešpektujúc zásady formálnej logiky).

10. Súd prvej inštancie vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení napadnutého rozsudku koherentný, jeho rozhodnutie je konzistentné. Rozsudok okresného súdu je presvedčivý, premisy zvolené v rozsudku, rovnako ako aj závery, ku ktorým dospel, sú racionálne a aj spravodlivé. Odvolací

súd konštatuje, že odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku je dostatočne vyčerpávajúce a zodpovedá kritériám uvedeným v ustanovení § 220 ods. 2 CSP. Odvolací súd na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku preto poukazuje len na určité najzásadnejšie aspekty, ktorými reaguje na argumenty žalovaného v odvolaní.

11. Podľa ustanovenia § 380 ods. 1 CSP odvolací súd je odvolacími dôvodmi viazaný.

12. Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa ako hmotnoprávnu, tak aj procesnoprávnu oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať nielen zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté konanie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania (okrem prípadov uvedených v ustanovení § 379 CSP), tak aj dôvodmi podaného odvolania. Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu.

13. V súvislosti s odvolacími argumentmi žalovaného odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že žalovaný v odvolacom konaní neuviedol žiadne nové skutočnosti alebo dôkazy, ktoré objektívne nemohol uplatniť v konaní pred okresným súdom a ktoré by spĺňali procesné podmienky uvedené v ustanovení § 366 CSP na to, aby mohli byť relevantným odvolacím dôvodom.

14. Odvolací súd preskúmaním veci zistil, že v posudzovanej veci právny predchodca žalobcu (X,XX. XXX,XX V., nar. XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom X. Y. XXXX/XX, XXX XX F. U.) uplatnil žalobný nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 2 125,80 Eur s príslušenstvom s odkazom Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 601104064 zo dňa 13. 11. 2013 a Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 601105084 zo dňa 08. 12. 2015. Žalovaný v priebehu prvoinštančného konania vzniesol námietku premlčania ohľadne žalobného nároku vyplývajúceho zo Zmluvy o úvere č. 601104064 zo dňa 13. 11. 2013, a to z titulu uplynutia subjektívnej premlčacej doby .

15. Bezdôvodné obohatenie v zmysle Občianskeho zákonníka v pozitívnom vymedzení je majetkový prospech získaný 1/ plnením bez právneho dôvodu, 2/ plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, 3/ plnením z neplatného právneho úkonu, 4/ z nepoctivých zdrojov, 5/ plnením za toho, kto podľa práva mal plniť sám. Subjekt, ktorý sa bezdôvodne obohatil, je povinný vydať bezdôvodné obohatenie oprávnenému subjektu, t.j. v prospech toho, na úkor koho bezdôvodné obohatenie vzniklo.

16. Odvolací súd konštatuje, že pod premlčaním sa rozumie - oslabenie práva - t.j. súdnu nevymáhateľnosť práva, ktoré sa neuplatnilo v stanovenej lehote (premlčacej dobe) za podmienky, že dlžník vznesie námietku premlčania, ale vzhľadom na existenciu záväzku možnosť dlžníka premlčací záväzok (naturálny záväzok) dobrovoľne splniť aj po uplynutí premlčacej doby. Premlčanie spočíva teda na dvoch právnych skutočnostiach: 1/ na uplynutí zákonom stanovenej premlčacej doby, ktorú nemožno ani skrátiť, ani predĺžiť, pretože je stanovená kogentnými predpismi, 2/ na neuplatnení práva pred súdom alebo u iného príslušného orgánu.

17. Funkciou premlčania je viesť účastníkov občianskoprávných vzťahov k tomu, aby svoje práva včas uplatnili predpísaným spôsobom pred orgánom (prípadne osobou) na to určeným, pokiaľ povinný subjekt nespĺnil svoju povinnosť dobrovoľne a včas. Stav neistoty, ktorý existuje po nesplnení určitej povinnosti (t.j. po zročnosti) nemôže trvať bez obmedzenia, a preto zákon vyžaduje od oprávneného subjektu, aby svoje právo uplatnil v stanovenej premlčacej dobe.

18. Pokiaľ sa jedná o neuplatnenie práva, ide o nečinnosť v tom smere, že oprávnený subjekt neuplatnil svoje právo v stanovenej lehote, pričom nezáleží na tom, z akých príčin (či subjektívnych alebo objektívnych príčin). Práva z občianskoprávných vzťahov sa uplatňujú spravidla na súde, ak nie je daná (výnimočne) právomoc iného orgánu.

19. Účinky uplatnenia práva v premlčacej dobe nastanú však len vtedy, keď sa právo uplatnilo proti tomu subjektu, ktorý má povinnosť plniť voči oprávnenej osobe.

20. Premlčacia doba je určená kogentnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka, tzn. dohodou strán ich nemožno ani skrátiť ani predĺžiť. Iba nepriamo ich možno predĺžiť, ak dlžník písomne uzná právo

veriteľa čo do dôvodu a výšky, má takéto uznanie podľa §110 ods. 1 OZ za následok prerušenie doterajšej premlčacej doby a vznik plynutia novej desaťročnej doby.

21. Občiansky zákonník ustanovuje dĺžku trvania premlčacej doby, začiatok jej plynutia a podmienky plynutia.

22. Podľa ustanovenia § 107 ods. 1, 2 OZ právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

23. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom prvoinštančného súdu, t.j. že pri práve na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia je stanovená dvojitá kombinovaná premlčacia doba, a to subjektívna a objektívna. Ich začiatok je stanovený samostatne; kým objektívna premlčacia doba plynie od momentu, kedy došlo k získaniu bezdôvodného obohatenia, subjektívna plynie odo dňa, kedy sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Ich vzájomný vzťah je taký, že sú od seba nezávislé čo do svojho priebehu, jeho začiatku i konca, ak skončí priebeh jednej z nich, právo sa premlčí bez ohľadu na druhú premlčaciu dobu. Pre vzťah objektívnej a subjektívnej premlčacej doby platí zásada, že lehota so subjektívne stanoveným začiatkom nemôže skončiť neskôr ako lehota s objektívne určeným začiatkom, ale môže skončiť najneskoršie s ňou.

24. Objektívna premlčacia doba je stanovená ako maximálna lehota na uplatnenie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia. Objektívna premlčacia doba začne plynúť pri bezdôvodnom obohatení v okamihu, keď došlo k získaniu bezdôvodného obohatenia. Len ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, platí desaťročná objektívna premlčacia doba (§ 107 ods. 2 OZ).

25. Pre začiatok plynutia objektívnej premlčacej doby je rozhodujúci deň, kedy k získaniu bezdôvodného obohatenia skutočne (fakticky) došlo.

26. Právo na vydanie bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že bol prospech získaný a kto ho získal. Subjektívna doba sa počíta odo dňa, keď sa oprávnený dozvie o uvedených skutočnostiach. Nestačí teda, že oprávnený (ten, na úkor koho bolo získané bezdôvodné obohatenie) sa prípadne mohol o nich dozvedieť.

27. Oprávnený sa dozvie o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa na jeho úkor obohatil vtedy, keď skutočne (preukázateľne) zistí skutkové okolnosti, na základe ktorých môže podať žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia, t.j. nadobudne vedomosť o rozsahu bezdôvodného obohatenia a o osobe obohateného, a to bez ohľadu na to, že sa o týchto skutočnostiach mohol dozvedieť aj skôr. To, kedy sa oprávnený dozvedel (dospel k záveru), ako možno právne kvalifikovať takýto nárok vyplývajúci zo skutkových okolností, nie je pri posudzovaní okamihu začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby vôbec relevantné (viď rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Cdo 67/2011 z 1. mája 2013).

28. Na to, aby začala plynúť subjektívna premlčacia doba na uplatnenie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia, sa vyžaduje skutočná (preukázaná), a nie iba predpokladaná vedomosť oprávneného. K tomu dochádza len vtedy, keď oprávnený zistí také skutkové okolnosti, ktoré mu umožnia uplatniť jeho právo žalobou na súde.

29. Ako už bolo uvedené, pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia sa vždy vyžaduje skutočná, a nie iba predpokladaná vedomosť oprávneného o tom, že došlo k získaniu bezdôvodného obohatenia a o tom, kto ho získal. V tejto súvislosti nie je právne významné, že oprávnený z bezdôvodného obohatenia sa o uvedených skutočnostiach mohol dozvedieť pri vynaložení potrebnej starostlivosti.

30. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie správne posúdil žalovaným vznesenú námietku premlčania (z titulu uplynutia subjektívnej premlčacej doby), keď dospel k záveru, že nárok žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia zo Zmluvy o úvere č. 601104064 zo dňa 13. 11. 2013 nie je

premlčaný v dvojročnej subjektívnej premlčacej dobe, ako namietal a odôvodňoval žalovaný (§ 107 ods. 1, 2 OZ).

31. Žalovaný nepreukázal, že od momentu, kedy sa právny predchodca žalobcu dozvedel o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa na jeho úkor obohatil, do momentu podania žaloby na súd, by bola uplynula dvojročná subjektívna premlčacia doba na vydanie bezdôvodného obohatenia.

32. Žalovaný žiadnym spôsobom nepreukázal, prečo sa podľa jeho názoru žalobca (právny predchodca žalobcu) v momente úhrady poslednej splátky, mal dozvedieť (dozvedel) o tom, že sa na jeho úkor žalovaný bezdôvodne obohatil.

33. Potom treba vychádzať z tvrdenia žalobcu (právneho predchodcu žalobcu) o tom, že sa žalovaný na jeho úkor obohatil, sa dozvedel až pri prvej porade s advokátom, ktorému udelil plnú moc na zastupovanie v tomto konaní, teda od svojho právneho zástupcu získal skutočnú a kvalifikovanú vedomosť o skutkových okolnostiach bezdôvodného obohatenia, tzn. že reálne došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia v dôsledku porušenia zákona na strane žalovaného a k akému konkrétnemu rozsahu bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného došlo.

34. Žalobca (právny predchodca žalobcu) sa teda prvýkrát dozvedel (okrem právneho posúdenia zmlúv o úvere) aj relevantné skutočnosti pre možnosť uplatnenia si práva na vydanie bezdôvodného obohatenia od svojho právneho zástupcu, pričom k uvedenému došlo pri prvej porade dňa 10. 01. 2017 a od tohto dňa aj začala plynúť pre žalobcu dvojročná subjektívna premlčacia doba na uplatnenie bezdôvodného obohatenia na súde. Žaloba bola podaná na súde prvej inštancie dňa 27. 01. 2017, t.j. v rámci dvojročnej subjektívnej premlčacej dobe.

35. Pokiaľ žalovaný v odvolaní poukázal na rozhodnutia všeobecných súdov ohľadne plynutia subjektívnej premlčacej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia, a to od momentu úhrady poslednej splátky (viď napr. rozsudok Krajský súd v Trenčíne sp. zn. 17Co/372/2015 zo dňa 27. 04. 2016, rozhodnutie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 6Co/430/2016 zo dňa 29. 11. 2017, rozhodnutie Krajského súdu Žilina sp. zn. 7Co/250/2017, atď.), ide o rozhodnutia všeobecných súdov, ktoré nie sú rozhodnutiami súdnych autorít, ktoré by boli pre odvolací súd v zmysle ustanovenia § 193 CSP záväznými, ani nie sú považované za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP. Podľa uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. januára 2018 sp. zn. 6 Cdo 29/2017 do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II. a IV vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986 (publikované v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR pod č. 71/2018).

36. Ďalej odvolací súd dodáva, že uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo 169/2017 zo dňa 10. 01. 2018 (na ktoré žalovaný poukázal v odvolaní) bolo nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky č.k. III. ÚS 43/2020-48 zo dňa 12. 05. 2020 zrušené a vec bola vrátená Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

37. V súvislosti s odvolacími námietkami žalovaného odvolací súd uvádza, že sa stotožňuje s názorom okresného súdu, t.j. v posudzovanej veci nedošlo k uplynutiu dvojročnej subjektívnej premlčacej doby na uplatnenie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia (§ 107 ods. 2 OZ), ktorý by mal za následok zánik jeho súdnej vymáhateľnosti, v dôsledku čoho nebolo možné premlčané právo žalobcovi priznať.

38. Ohľadne odvolacej námietky, že žalobca (právny zástupca žalobcu) bezdôvodné obohatenie nepodložil relevantnými dôkazmi, odvolací súd poukazuje, že žalovaný v priebehu prvoinštančného súdu nespochybnil pravosť právnym predchodcom žalobcu predložených dôkazov, ani výšku právnym predchodcom žalobcu zaplatenej sumy na účet žalovaného, teda sa jedná o nové skutočnosti, ktoré objektívne mohol uplatniť v konaní pred okresným súdom, preto nespĺňajú procesné podmienky uvedené v ustanovení § 366 CSP na to, aby mohli byť relevantným odvolacím dôvodom.

39. Podľa § 185 CSP môže súd vykonať len tie dôkazy, ktoré navrhli strany sporu, pričom sám rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná.

40. Dokazovanie je jeden zo základných inštitútov civilného procesu. Aby súd vedel spor riadne prejednať a rozhodnúť, musí mať zabezpečený dostatok skutkových poznatkov významných pre rozhodnutie sporu. Ustanovenie § 185 CSP zaviedlo princíp formálnej pravdy. Formálnou pravdou sa rozumie, že súd pri rozhodovaní vychádza výlučne z dôkazov, ktoré mu navrhli strany sporu. Súd sa tak nemusí dostať k úplnému zisteniu pravdy, vzhľadom na to, že si o spore môže urobiť svoj obraz iba v rozsahu, v akom mu ho vykreslia strany sporu svojimi tvrdeniami a súvisiacimi dôkazmi. Dôraz sa kladie na procesnú diligenciu strán sporu, čoho dôsledkom je obmedzenie dôkaznej iniciatívy súdu a jej presun takmer bezvýhradne na strany sporu. Navrhovanie dôkazov stranami sporu je časovo ohraničené sudcovskou koncentráciou konania a zákonnou koncentráciou konania. Tieto predstavujú vyjadrenie základného princípu civilného sporu uvedeného v čl. 10 CSP (zásady arbitrárneho poriadku), podľa ktorého súd určuje priebeh a tempo konania s prihliadnutím na hospodárnosť konania tak, aby bol naplnený účel zákona. Sudcovskou koncentráciou konania sa rozumie povinnosť strán sporu uplatniť prostriedky procesnej obrany a útoku (medzi ktoré sa radia aj návrhy na vykonanie dôkazov v zmysle § 149 CSP) včas. Prostriedky procesného útoku a obrany nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, keby konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania. Na prostriedky, ktoré neboli uplatnené včas, nemusí súd prihliadnuť, najmä ak by to vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania alebo vykonanie ďalších úkonov.

41. V súvislosti s hodnotením vykonaných dôkazov zo strany prvoinštančného súdu je potrebné uviesť, že odvolací súd je podľa § 383 CSP viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie, okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní. Na základe toho odvolací súd v odvolacom konaní skúma (okrem splnenia procesných podmienok odvolacieho konania), či súd prvej inštancie vykonal náležité dokazovanie a či skutkové zistenia, ku ktorým po takomto dokazovaní dospel, majú v prevedenom dokazovaní oporu. Ak zistí, že nebolo prevedené náležité dokazovanie (kde možno zaradiť i nevykonanie stranou sporu navrhovaného relevantného dôkazu), alebo ak zistí, že prvoinštančným súdom konštatovaný skutkový stav nemá oporu v prevedenom dokazovaní (nevyplýva z prevedených dôkazov) prípadne, ak má za to, že prvoinštančný súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu opakuje sám (§ 384 ods. 1 CSP).

42. V tomto prípade odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie vykonal náležité dokazovanie, z neho získané dôkazy vyhodnotil podľa zákonných kritérií (§ 191 ods. 1 CSP) a na základe toho ustálil skutkový stav, z ktorého pri rozhodnutí vychádzal. Odvolací súd v hodnotení dôkazov zo strany prvoinštančného súdu nezistil žiadny rozpor s princípmi formálnej logiky a so zákonnými procesnými pravidlami, a preto nepovažoval za potrebné ním prevedené dokazovanie opakovať, alebo doplniť.

43. Odvolací súd dodáva, že Zákon o spotrebiteľských úveroch v ustanovení § 9 ods. 2 definuje, ktoré obligatórne náležitosti musí obsahovať zmluva o spotrebiteľskom úvere. Pokiaľ okresný súd zistil, že zmluvy o úvere nemajú obligatórne náležitosti v zmysle ustanovenia § 9 Zákona o spotrebiteľských úveroch, preto sa jedná o úvery bezúročné a bez poplatkov, s týmto právnym záverom odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje.

44. Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie správne aplikoval ustanovenie § 451 OZ, pretože povinnosťou žalovaného bolo vydať majetkový prospech získaný od žalobcu bez právneho dôvodu vo výške 2125,80 Eur vrátane jeho príslušenstva.

45. Vzhľadom na uvedené odvolaciemu súdu neostala iná možnosť ako rozsudok okresného súdu v odvolaní napadnutom výroku (I. výrok) potvrdiť vrátane závislého výroku o trovách konania (III. výrok), ktorý v zmysle aplikovanej zásady úspechu podľa § 255 ods. 1 CSP považuje taktiež za správny.

46. Odvolaním nenapadnutý výrok rozsudku prvoinštančného súdu (II. výrok) zostal nedotknutý (§ 367 ods. 2 CSP).

47. Žalobca bol v odvolacom konaní úspešný, preto mu odvolací súd podľa § 396 ods. 1 s použitím § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%. O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej

inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

48. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa

predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).